

Undersökning av lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring 2004–2013, statistik

31.10.2014

1 (12)

Innehållsförteckning

■ Statistik över lagstadgad olycksfallsförsäkring	1
■ Premieinkomst	1
■ Kreditförluster	3
■ Ersättningar	3
■ Driftskostnader	4
■ Ansvarsskuld	5
■ Yrkessjukdomar	9
■ Statistikkällor	12

Statistik över lagstadgad olycksfallsförsäkring

Nedan presenteras sammanräknad statistik över försäkringsbolagen. Statistiken omfattar endast de finländska försäkringsbolagen, med undantag för statistiken över premieinkomsten, som också innehåller uppgifterna från utländska bolags filialer i Finland. Statistiken bygger på bruttosiffror, dvs. siffrorna före avdrag av återförsäkrarens andel.

Diagrammens och tabellernas rubriker anger i vilken av flikarna i Excel-filen "tabell, lagstadgad olycksfallsförsäkring 2004–2013" den presenterade uppgiften finns i numerisk form.

Premieinkomst

Den försäkringspremie som debiterats av försäkringstagarna innehåller poster som inte räknas in i premieinkomsten enligt bokslutet. Sådana poster är kreditförluster, arbetarskyddsavgift, fördelningsavgift och – fram till 2004 – sjukvårdsavgift¹. Sådana för överföring avsedda inkomster är arbetarskyddsavgift och fördelningsavgift (och sjukvårdsavgift), eftersom försäkringsbolagen ska redovisa dessa avgifter vidare till Arbetarskyddsfonden

¹ Sjukvårdsavgift togs ut till och med 2004. Avgiften slopades 2005 då principen om full kostnadsvarsighet började tillämpas. Den innebär att försäkringsbolagen i stället för en kundavgift betalar en ersättning som motsvarar de faktiska kostnaderna för anlitade offentliga hälsovårdstjänster.

Tabell 1. Försäkringspremiens sammansättning

Miljoner euro	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Premieinkomst	437,8	539,0	571,2	585,3	586,3	554,7	537,7	584,4	619,4	617,7
Fördelningssystemet	109,9	102,0	94,9	96,7	94,7	92,2	105,2	120,9	111,2	95,9
Kreditförluster	5,6	3,9	3,6	4,3	4,0	7,4	6,3	6,6	7,9	8,3
Arbetarskyddsavgift	9,7	10,1	10,3	10,5	10,3	9,7	9,6	10,7	10,9	10,5
Sjukvårdsavgift	27,1									
Yhteensä	590,1	654,9	680,1	696,9	695,3	664,0	658,8	722,5	749,4	731,7

Undersökning av lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring 2004–2013, statistik

31.10.2014

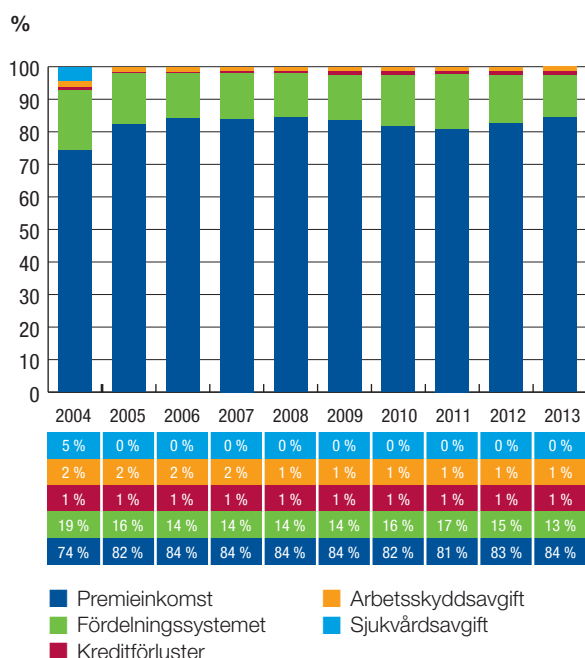
och Olycksfallsförsäkringsanstaltens förbund (och Folkpensionsanstalten).

I tabell 1 och diagrammet nedan visar hur den premie som tas ut av försäkringstagarna är sammansatt. Poster som inte ingår i försäkringsbolagets resultaträkning utgjorde cirka 16 procent av hela premien.

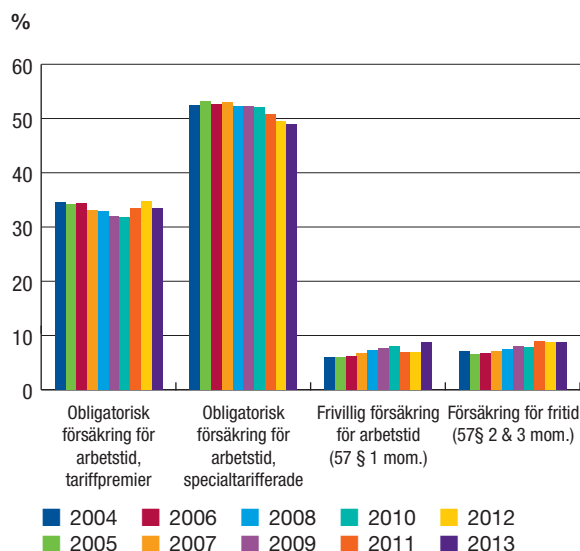
Premieinkomsten enligt resultaträkningen utgörs av obligatoriska arbetstidsförsäkringar enligt

tariffremiegrunder (dvs. vanligtvis försäkringar till små företag), obligatoriska arbetstids-försäkringar enligt specialpremiegrunder (försäkringar till stora företag), frivilliga arbetstids-försäkringar enligt 57 § 1 mom. i lagen om olycksfallsförsäkring och fritidsförsäkringar enligt 57 § 2 och 3 mom. i samma lag. Tabellen och diagrammen nedan visar premieinkomstens fördelning och sammansättning efter försäkringstyp. I den premieinkomst som redovisas i diagrammen ingår fördelningsavgifterna fram till 2006.

Diagram 1. Premiens sammansättning

Diagram 2. Premieinkomstens fördelning

Tabell 2. Premieinkomst per försäkringstyp

Miljoner euro	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Obligatorisk försäkring för arbetstid, tariffremier	189,0	219,0	229,1	194,1	192,8	177,8	171,4	195,9	215,3	207,6
Obligatorisk försäkring för arbetstid, specialtarifferade	287,2	341,4	350,5	310,5	306,5	289,8	280,3	296,4	306,1	302,1
Frivillig försäkring för arbetstid (57 § 1 mom.)	32,9	38,4	41,4	39,1	42,8	42,1	43,5	40,2	43,2	53,9
Försäkring för fritid (57 § 2 & 3 mom.)	38,6	42,2	45,1	41,6	44,1	44,9	42,6	51,8	54,7	54,1
Sammanlagt	547,7	641,0	666,2	585,3	586,3	554,7	537,7	584,4	619,4	617,7

Undersökning av lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring 2004–2013, statistik

31.10.2014

3 (12)

Diagram 3. Premieinkomst

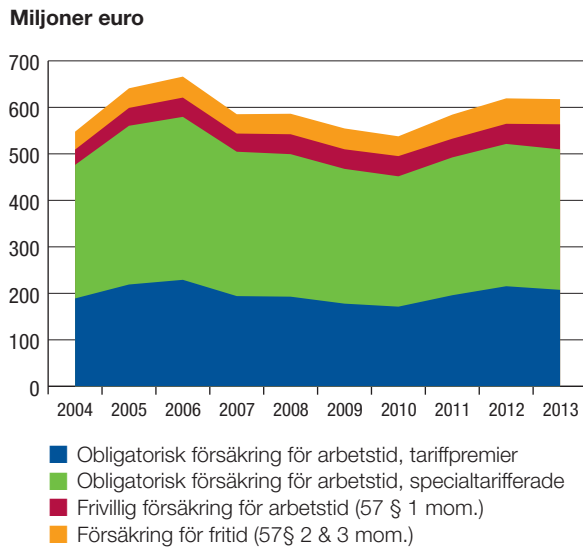
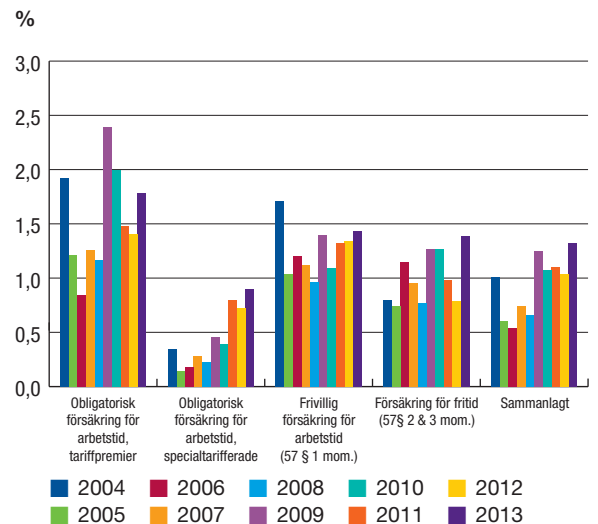

Diagram 4. Kreditförluster i procent av premieinkomsten (VJ012)

Kreditförluster

Lagstadgad olycksfallsförsäkring är en obligatorisk försäkring för arbetsgivaren. Enligt lagen får ett försäkringsbolag inte heller vägra att bevilja eller hålla i kraft en försäkring som har sökts hos bolaget. Därför är det viktigt att också utvecklingen av kreditförluster bevakas. Arbetsgivarnas ekonomiska problem speglas oftast i ökade kreditförluster.

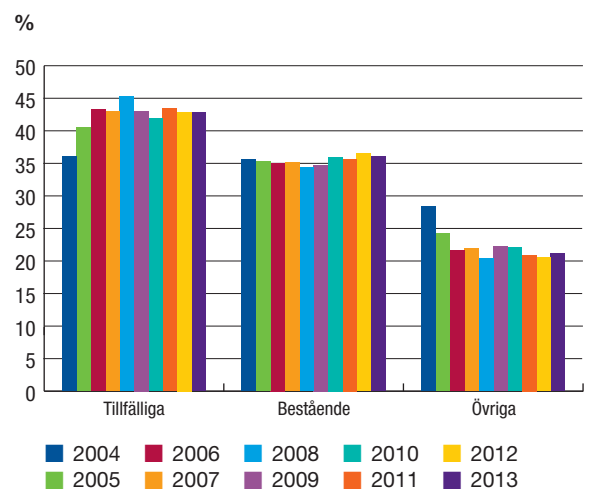
Diagram 4 visar utvecklingen av kreditförlusterna under översiktperioden efter försäkringstyp.

Ersättningar

Ersättningarna grupperas i tillfälliga², bestående och övriga ersättningar. De tillfälliga ersättningarna består nästan uteslutande av dagpenningar och sjukvårdersättningar. De bestående ersättningarna utgörs huvudsakligen av slutligt fastställda och temporära invalidpensioner. Övriga

² Tillfälliga ersättningar är dagpenning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), ersättning för inkomstbortfall under tiden för fysikalisk vård som ingår i sjukvård enligt 17 a § i nämnda lag samt de ersättningar som avses i nämnda lags 14 § 3 och 4 mom., 15 §, 20 § 3 mom., 41 § 5 mom., 46 § 3 mom. och 65 a §. Dessutom räknas rättegångskostnader till tillfälliga ersättningar.

Diagram 5. Fördelning av bruttoskadeersättningar (VJ013)

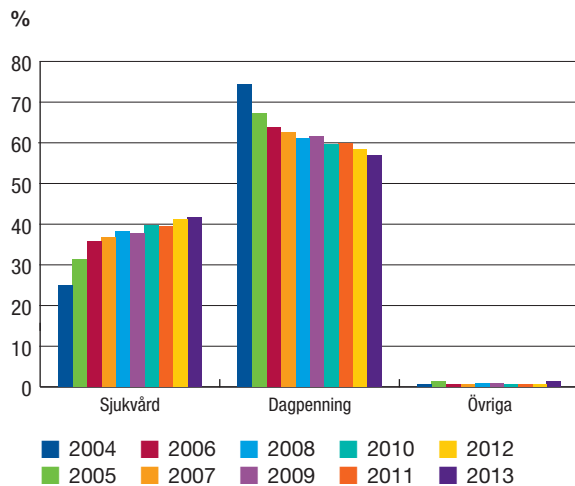

Undersökning av lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring 2004–2013, statistik

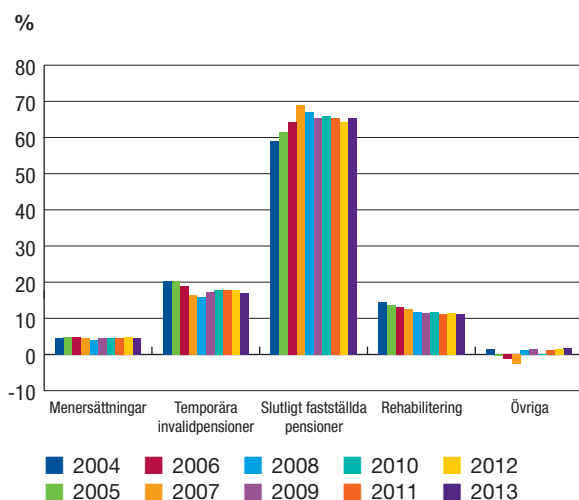
31.10.2014

4 (12)

Diagram 6. Fördelning av tillfälliga bruttoersättningar (VJ013)

Diagram 7. Fördelning av bestående bruttoersättningar (VJ013)

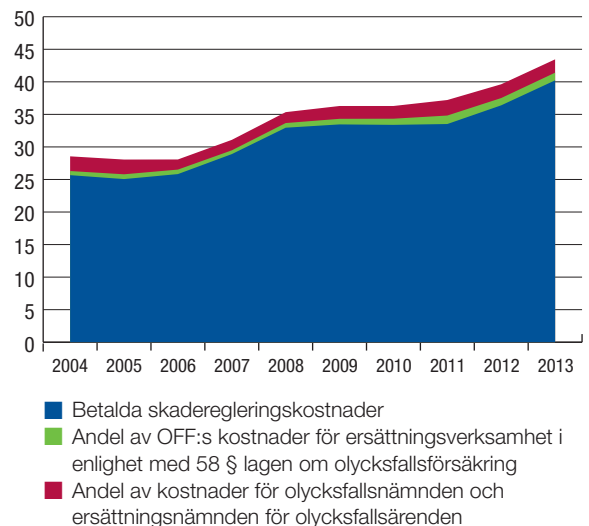
ersättningar³ består främst av indexhöjningar, som årligen finansieras genom fördelningssystemet.

Diagrammen 5–7 visar fördelningen av bruttoskadeersättningar och fördelningen av tillfälliga och bestående ersättningar.

³ Övriga ersättningar är ersättningar som omfattas av fördelningssystemet, poolersättningar eller ersättningar som inte kan grupperas i tillfälliga eller bestående ersättningar

Diagram 8. Kostnader för handläggning av ersättningsverksamhet (VJ013)

Miljoner euro

I de utbetalda ersättningarna enligt bokslutet ingår ävenskaderegleringskostnader, såsom kostnader för registrering och handläggning av skador, pensionsansökningar och andra försäkringsfall och kostnader för att avfatta ersättnings- och pensionsbeslut och betala ut ersättningar. I skaderegleringskostnaderna ingår också andelarna av Olycksfallsförsäkringsanstaltens förbunds skaderegleringskostnader enligt 58 § i lagen om olycksfallsförsäkring och av kostnaderna för besvärnämnden för olycksfallsärenden och ersättningsnämnden för olycksfallsärenden.

Av försäkringsbolagens skaderegleringskostnader utgjorde 93 procent bolagens egna kostnader.

Driftskostnader

Fördelningen av driftskostnader på lagstadgad olycksfallsförsäkring och olika funktioner baserar sig på bolagens interna redovisning. Fördelningsprinciperna kan därför variera mellan olika bolag och år.

Till de mest betydande driftskostnaderna hör direkta och indirekta kostnader för upphandling och skötsel av försäkringar. I diagram 9 presenteras driftskostnaderna specificerade i anskaffnings-utgifter, kostnader för skötsel

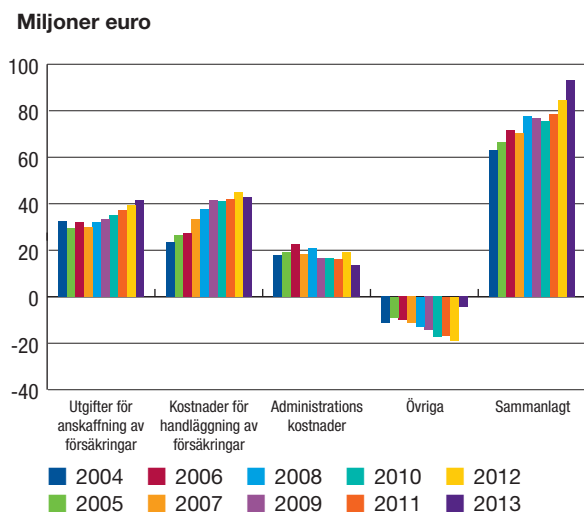

Undersökning av lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring 2004–2013, statistik

31.10.2014

5 (12)

Diagram 9. Driftskostnader (VJ012b)

av försäkringar, administrationskostnader och övriga driftskostnader.

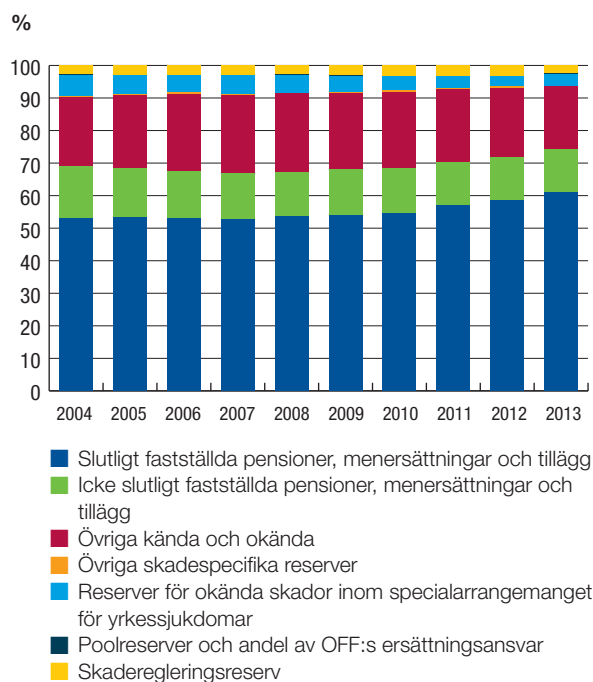
Samtidigt med olycksfallsförsäkringspremien har bolag som bedriver lagstadgad olycksfalls-försäkring även tagit ut premier för arbetslöshets- och grupplivförsäkringar, vilka har redovisats vidare till Arbetslöshetsförsäkringsfonden och Livförsäkringsaktiebolaget Retro. För detta arbete har försäkringsbolagen fått en provision, som inverkat minskande på driftkostnaderna. Dessa poster ingår i övriga driftskostnader som presenteras i diagrammet.

Från ingången av år 2013 överfördes indrivningen av arbetslöshetsförsäkringspremier till Arbetslöshetsförsäkringsfonden, vilket i diagrammet syns som en klar minskning av negativa övriga driftskostnader. Försäkringsbolagen sköter emellertid arbetslöshetsförsäkringspremierna ännu för år 2012 och tidigare år. Även premierna för grupplivförsäkring uppbärs fortfarande i samband med faktureringen av lagstadgad olycksfallsförsäkring.

Ansvarsskuld

Försäkringsbolagets ansvarsskuld utgörs av premieansvar, ersättningsansvar och utjämningsbelopp. Av ansvarsskulden för den lagstadgade olycksfallsförsäkringen utgörs 98 procent av ersättningsansvaret.

Diagram 10. Fördelningen av egentligt bruttoersättningsansvar (VJ031)

Fördelning av ersättningsansvar

Diagram 10 visar hur bruttoersättningsansvaret fördelar sig på olika typer av avsättningar.

Under de senaste tio åren har fördelningen varit ganska lika. En stor del, över 70 procent, av bruttoersättningsansvaret är långfristiga avsättningar för ersättningar av pensionstyp. Ersättningar som betalas från fördelningssystemet, såsom indexhöjningar, ingår inte i det egentliga ersättningsansvaret som reserverats för försäkringsbolagets framtida ersättningar.⁴

⁴ Från och med 2008 finansieras OFF:s ersättningskostnader från fördelningssystemet. Några avsättningar för dessa kostnader finns således inte längre i försäkringsbolagens balansräkningar från och med 2008. Från ingången av år 2012 upptas i ersättningsansvaret inte heller kostnader som ersatts vid misstanke om yrkessjukdom som ska ersättas enligt yrkessjukdomslagen (1343/1988), från vilkens framträdande det förlutit minst fem år från den exponering som senast kunnat orsaka sjukdomen, eller ersättningar som orsakats av en i lagen om olycksfallsförsäkring avsedd stor skada.

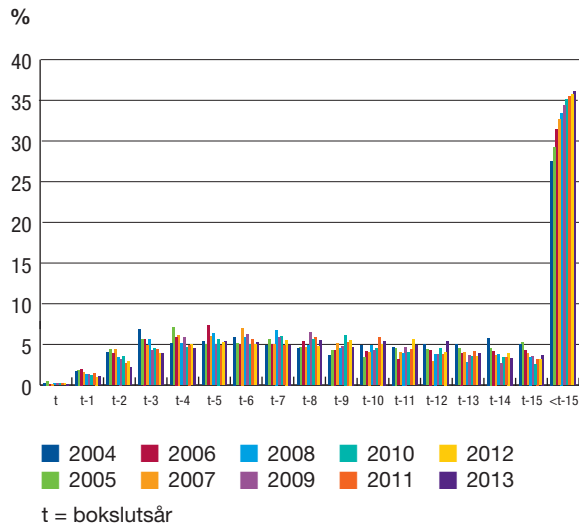

Undersökning av lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring 2004–2013, statistik

31.10.2014

6 (12)

Diagram 11. Avsättningar för slutligt fastställa pensioner, menersättningar och tillägg med fördelning på skadeår (VJ032a)

Fördelning av ersättningsansvaret på skadeår

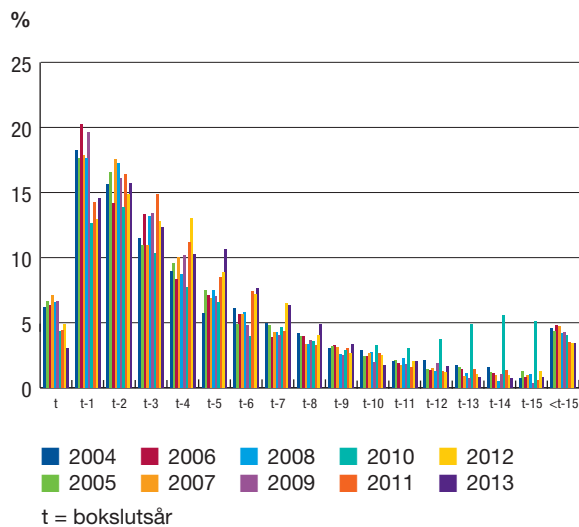
Ersättningsansvaret gäller skador som inträffat eller visat sig under flera olika skadeår. I diagrammen nedan visas avsättningarna under tio räkenskapsår för skador som inträffat under olika skadeår innan. Eftersom fördelningen på skadeår är starkt beroende av typen av ersättning, redovisas avsättningarna för de tre viktigaste typerna i separata diagram enligt följande:

1. slutligt fastställda pensioner, menersättningar och tillägg
2. icke slutligt fastställda pensioner, menersättningar och tillägg
3. övriga kända eller okända skador (exkl. avsättningen för okända skador inom specialarrangemanget för yrkessjukdomar).

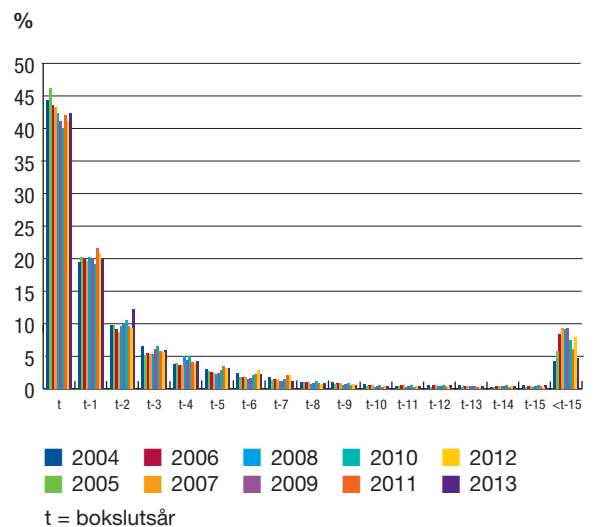
Också avsättningarna för de olika typerna sammanräknat redovisas med fördelning på skadeår.

Största delen av avsättningarna, omkring 61 procent, gällde slutligt fastställda pensioner, menersättningar och tillägg. För slutligt fastställda pensioner, menersättningar och tillägg

Diagram 12. Avsättningar för icke slutligt fastställda pensioner, menersättningar och tillägg med fördelning på skadeår (VJ032a)

Diagram 13. Avsättningar för övriga kända och okända skador⁵ med fördelning på skadeår (VJ032b)

5 Med undantag av avsättningen för okända skador inom specialarrangemanget för yrkessjukdomar.

Undersökning av lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring 2004–2013, statistik

31.10.2014

7 (12)

Diagram 14. Sammanräknad fördelning på skadeår

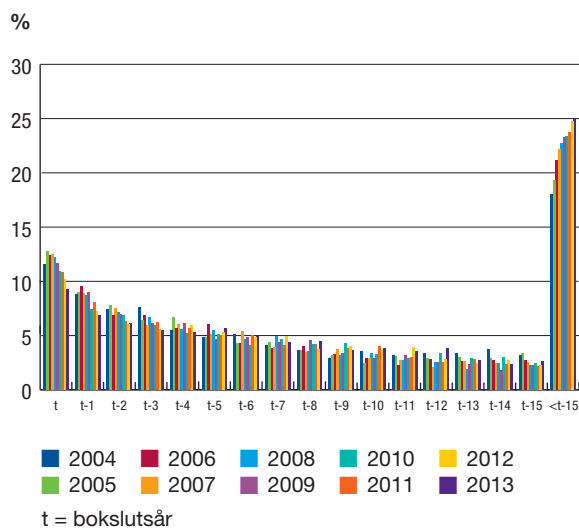
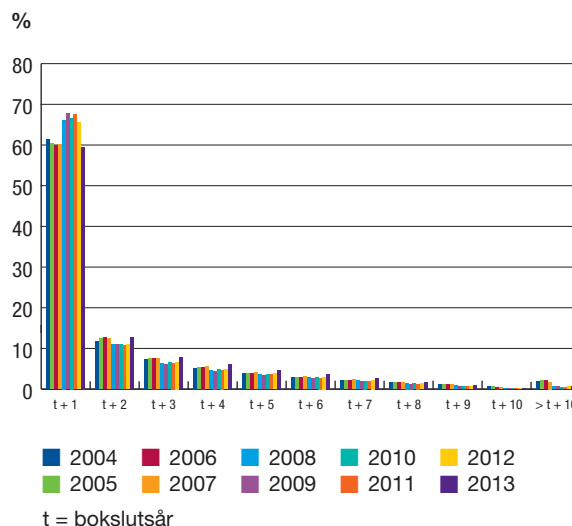

Diagram 15. Bruttoansvarskuldens uppskattad avvecklingsfördelning (upplösning) för tillfälliga ersättningar (VJ033)

är skadeåren normalt mycket gamla. Över 55 procent av avsättningarna hänförde sig till skadeår som är äldre än 10 år.

Icke slutligt fastställda pensioner, menersättningar och tillägg stod för cirka 13 procent av avsättningarna. För dem ligger tyngdpunkten klart på yngre skadeår. Cirka 67 procent av avsättningarna gäller högst fem år gamla skadeår, medan cirka 3 procent hänför sig till skadeår äldre än 15 år, vilket pekar på att avvecklingen är långsam.

Avsättningen för övriga kända och okända skador utgörs huvudsakligen av en s.k. kollektiv avsättning. Avsättningen gäller i regel både kända och okända tillfälliga ersättningar och okända bestående ersättningar och står för cirka 20 procent av totalt ersättningsansvar.

De sammanlagda avsättningarna för ersättningstyperna 1–3 utgör 93 procent av totalt ersättningsansvar. Av den sammanräknade fördelningen av bruttoersättningsansvar hänförde sig cirka 39 procent av avsättningarna till högst fem år gamla skadeår. Till skadeår äldre än femton år hänförde sig cirka 25 procent av avsättningarna. Avsättningarna för skadeår äldre än 15 år har under de senaste två åren ökat med 1,2 procentenheter i förhållande till övriga skadeår.

Avvecklingsfördelning

I diagrammen 15–17 redovisas fördelningen av skadeavvecklingen, dvs. de beräknade (diskonterade) kassaflödena under påföljande år på grund av skador som inträffat före eller under räkenskapsåret (t). Diagrammen bygger på den ursprungliga uppskattning av skaderegleringen som gjorts under räkenskapsåret. Posterna redovisas i procent av bruttoersättningsansvaret för räkenskapsåret, vilket innebär att summan av ersättningsandelarna för varje år blir 100 procent.

Tyngdpunkten i den uppskattade avvecklingsfördelningen (upplösningen) för tillfälliga ersättningar ligger klart på yngre skadeår. Cirka 80 procent beräknas bli avvecklat under de tre första åren. Trots en i huvudsak snabb avveckling beräknas cirka 0,6 procent bli avvecklat först efter tio år.

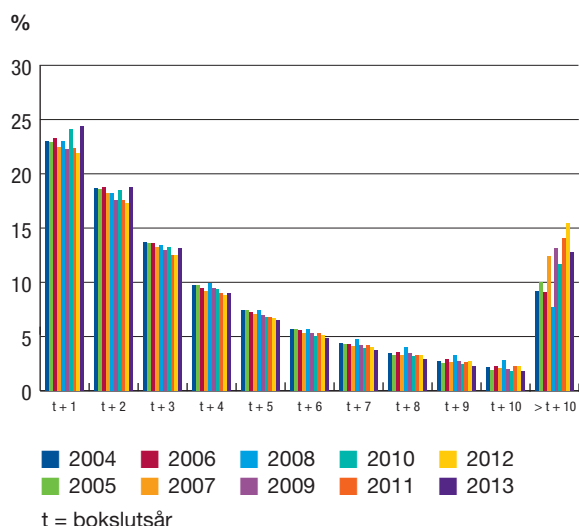
För bestående ersättningar är fördelningen självfallet mycket olik. Följande diagram illustrerar enbart fördelningen för icke slutligt fastställda bestående ersättningar. Pensioner, menersättningar och tillägg som fastställs slutligt efter räkenskapsåret behandlas som engångsersättningar och medräknas till sitt kapitalvärde vid den tidpunkt de fastställs. De omklassificeras då till slutligt fastställda bestående ersättningar och ingår inte längre i diagrammet. Slutligt

Undersökning av lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring 2004–2013, statistik

31.10.2014

Diagram 16. Bruttoansvarsskuldens uppskattad avecklingsfördelning (upplösning) för icke slutligt fastställda bestående ersättningar (VJ033)

fastställda pensioner, menersättningar och tillägg ingår alltså inte i fördelningen nedan. När avsättningen för icke slutligt fastställda bestående ersättningar fastställs, minskar osäkerheten i bolagets ersättningsansvar betydligt.

Trots skillnaderna i fördelningsprofil ligger tyngdpunkten i den uppskattade avecklingsfördelningen för icke slutligt fastställda bestående ersättningar också på yngre skadeår. Cirka 56 procent beräknas vara avecklat inom tre år, men cirka 13 procent först efter tio år.

Eftersom avsättningarna för icke slutligt fastställda bestående ersättningar är betydligt (cirka sex gånger) större än avsättningarna för tillfälliga ersättningar, liknar den sammanräknade avecklingsfördelningen fördelningen för icke slutligt fastställda bestående ersättningar. Som helhet uppskattas cirka 60 procent avecklas inom tre år, 75 procent inom fem år och cirka 11 procent först efter tio år.

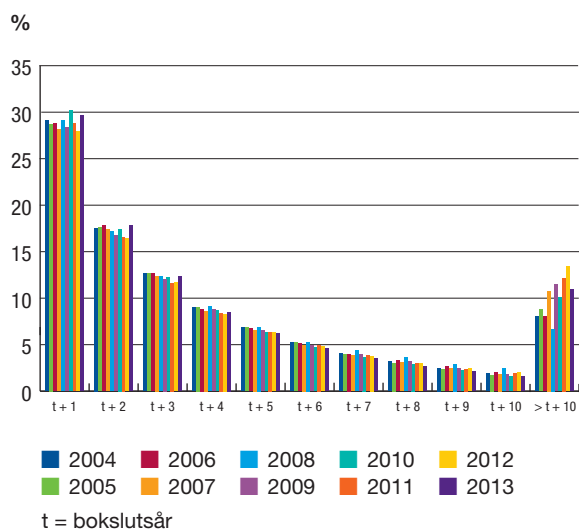
Ersättningsansvarets tillräcklighet

Tabellen nedan visar hur väl avsättningen för skadeersättningsansvaret varje skadeår täcker ersättningarna för skadorna. Den ursprungliga uppskattningen av den återstående ersättningsskyldigheten för skadeåret (dvs. det ersättningsansvar som i bokslutet för skadeåret avsatts för de skador som inträffat under skadeåret) har jämförts med reviderade siffror för åren därefter. Revideringen består av ersättningar utbetalade fram till revideringstidpunkten och en avsättning för framtida ersättningar. Skillnaden i ersättningarna till följd av upplöst diskontering och ändrad diskontoränta har eliminerats.

Relationstalen i tabellen visar förhållandet mellan reviderad och ursprunglig uppskattning. (För skadeåret är relationstalet alltid 100 procent). Ett relationstal över 100 procent innebär att den ursprungliga avsättningen inte varit tillräcklig.

Bruttoersättningsansvarets tillräcklighet bedöms enligt den senaste uppskattningen (dvs. 2013). Tabellen visar att ersättningsansvaret varit tillräckligt i bedömningen.

Diagram 17. Bruttoansvarsskuldens uppskattad avecklingsfördelning för tillfälliga och icke slutligt fastställda bestående ersättningar

Undersökning av lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring 2004–2013, statistik

31.10.2014

9 (12)

Tabell 3. Avsättningens tillräcklighet (bruttoersättningsansvar) (VJ02c)

Skadeår	Tillräcklighetsprocent*									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
2004	100,0 %	106,2 %	98,8 %	96,7 %	98,2 %	92,2 %	90,1 %	92,1 %	89,3 %	90,3 %
2005	—	100,0 %	106,0 %	96,8 %	95,5 %	95,2 %	89,4 %	91,3 %	91,9 %	88,5 %
2006	—	—	100,0 %	95,5 %	87,9 %	84,3 %	80,5 %	79,7 %	79,9 %	76,7 %
2007	—	—	—	100,0 %	97,1 %	90,5 %	87,5 %	85,6 %	85,0 %	83,5 %
2008	—	—	—	—	100,0 %	101,6 %	93,7 %	89,6 %	89,8 %	89,8 %
2009	—	—	—	—	—	100,0 %	89,6 %	80,4 %	78,1 %	76,8 %
2010	—	—	—	—	—	—	100,0 %	106,7 %	95,4 %	93,2 %
2011	—	—	—	—	—	—	—	100,0 %	96,1 %	93,1 %
2012	—	—	—	—	—	—	—	—	100,0 %	96,8 %
2013	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,0 %

* Tillräcklighetsprocenten för inledande reserv är 100.

Tabell 4. Tillämpad diskonteringsränta

	2009	2010	2011	2012	2013
Högsta	3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %
Median	3,50 %	3,50 %	3,08 %	3,00 %	2,80 %
Medeltal	3,06 %	3,05 %	2,94 %	2,64 %	2,29 %
Lågsta	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Högsta tillåtna diskonteringsränta enligt förordning	3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %

Diskontering av ansvarsskuld

Bruttoersättningsansvaret bestod till cirka 88 procent av diskonterade avsättningar. Diskonterad ansvarsskuld är uteslutande avsättningar för ersättningar av pensionstyp. Den genomsnittliga diskonteringsräntan sjönk åter från året innan till (2,29 (2,64) procent). Den tillämpade beräkningsräntan varierade betydligt mellan bolagen. Tabell 4 innehåller ett sammandrag av diskonteringsräntor som bolagen tillämpat. Högsta tillåtna diskonteringsränta enligt förordning⁷ har lagts till i tabellen.

⁷ Social och hälsovårdsministeriets förordning om maximiräntesatser som ska tillämpas vid beräkning av ansvarsskulden i livförsäkringsbolag och skadeförsäkringsbolag (610/2008).

Yrkessjukdomar

Då det är fråga om en yrkessjukdom, motsvarar den tidpunkt när en yrkessjukdom har framträtt tidpunkten för olycksfallet. Om inte annat följer av särskilda skäl, är tidpunkten när en yrkessjukdom framträtt den tidpunkt då den insjuknade första gången besökte läkare för undersökning på grund av den sjukdom som då eller senare konstaterats vara en yrkessjukdom.

Om den insjuknade när yrkessjukdomen visar sig inte längre arbetar i det arbete där sjukdomen kan ha orsakats, fastställs ersättningsskyldigheten på basis av det senaste anställningsförhållande där utfört arbete kan ha orsakat sjukdomen (sista möjliga exponeringsår). Om den anställning där den insjuknade varit exponerad och som ersättningsskyldigheten baseras på har upphört innan

Undersökning av lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring 2004–2013, statistik

31.10.2014

10 (12)

Tabell 5. Antalet kända yrkessjukdomsfall vid slutet av 2013 för sjukdomar som framträtt 2004–2013 samt utbetalda ersättningar, skadespecifika bruttoreserver och specialarrangemangets procentuella andel av dem (VJ041a och VJ041b)

Framträdelseår	Antalet skador	specialarrangemangets andel %	Utbetalda bruttoskadeersättningar (mEur)	specialarrangemangets andel %	Skadespecifika bruttoreserver (mEur)	specialarrangemangets andel %	Sammanlagt (mEur)	specialarrangemangets andel %
2004	4 091	17,6 %	32,4	35,1 %	23,6	40,9 %	56,0	37,5 %
2005	4 117	13,2 %	35,1	36,9 %	24,5	43,5 %	59,6	39,6 %
2006	3 634	13,3 %	29,8	35,9 %	27,6	41,1 %	57,4	38,4 %
2007	3 595	14,2 %	27,1	39,7 %	25,0	41,5 %	52,1	40,5 %
2008	3 257	15,2 %	23,5	37,8 %	24,2	40,3 %	47,7	39,1 %
2009	2 595	16,8 %	17,2	43,3 %	19,7	51,5 %	37,0	47,7 %
2010	2 476	14,0 %	17,2	41,6 %	23,5	51,4 %	40,7	47,3 %
2011	2 317	12,1 %	12,2	39,6 %	18,5	49,4 %	30,7	45,5 %
2012	2 065	9,6 %	7,3	46,0 %	13,1	62,2 %	20,4	56,4 %
2013	1 171	6,3 %	1,4	39,1 %	3,1	64,9 %	4,5	56,6 %

sjukdomen visat sig, omfattas yrkessjukdomen av det s.k. specialarrangemanget för yrkessjukdomar.

År 2013 betalades 61,2 miljoner euro i ersättningar för yrkessjukdomar, vilket motsvarar 14 procent av utbetalda bruttoskadeersättningar. Av detta stod

specialarrangemanget för 19,4 miljoner euro, dvs. 32 procent.

Tabell 5 visar antalet kända yrkessjukdomsfall vid slutet av 2013 för sjukdomar som framträtt 2004–2013 samt ersättningar som utbetalats och avsättningar som gjorts för

Tabell 6. Antal anmälda yrkessjukdomar 2013 med fördelning på år när sjukdomen framträtt

Framträdelseår	Yrkessjukdomar exkl. yrkessjukdomar inom specialarrangemanget	Fördelning	Yrkessjukdomar inom specialarrangemanget	Fördelning	Antal yrkessjukdomar totalt	Fördelning
< 2004	392	15 %	132	26 %	524	17 %
2004	27	1 %	10	2 %	37	1 %
2005	14	1 %	12	2 %	26	1 %
2006	15	1 %	9	2 %	24	1 %
2007	21	1 %	12	2 %	33	1 %
2008	17	1 %	21	4 %	38	1 %
2009	30	1 %	17	3 %	47	1 %
2010	52	2 %	25	5 %	77	2 %
2011	128	5 %	70	14 %	198	6 %
2012	831	32 %	129	25 %	960	31 %
2013	1097	42 %	74	14 %	1 171	37 %
Sammanlagt	2 624		511		3 135	

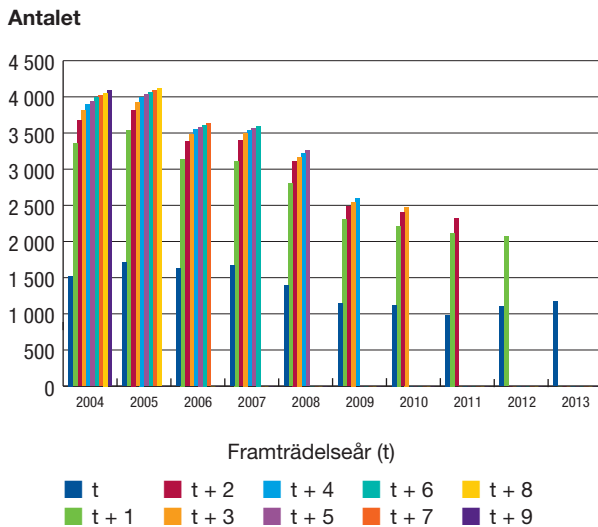

Undersökning av lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring 2004–2013, statistik

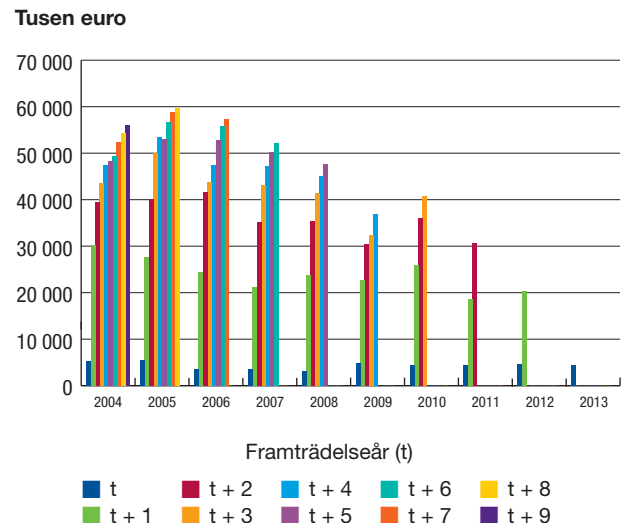
31.10.2014

11 (12)

Diagram 18. Kumulativ utveckling av antalet yrkessjukdomar (VJ041a och VJ041b)

Diagram 19. Utbetalda kumulativa ersättningar för yrkessjukdomar med in-casu avsättningar (VJ041a och VJ041b)

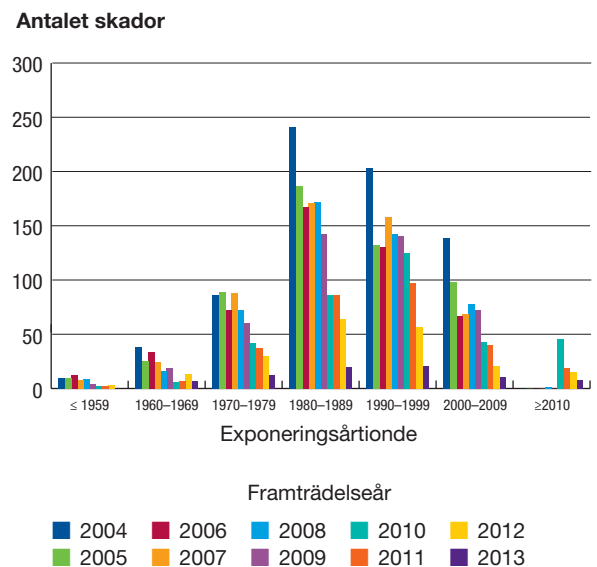
dem. Också andelen yrkessjukdomar som omfattas av specialarrangemanget redovisas i tabellen.

Eftersläpningen i rapporteringen av yrkessjukdomar är ofta betydande. I tabell 6 redovisas antalet anmälda yrkessjukdomar 2013 med fördelning på år när sjukdomen framträtt. Antalen presenteras separat för yrkessjukdomar som omfattas av specialarrangemanget och för övriga yrkessjukdomar. Av tabellen framgår att yrkessjukdomar som omfattas av specialarrangemanget står för en betydande andel av de anmälda yrkessjukdomsfallen, men att de rapporteras långsammare än andra yrkessjukdomar.

Eftersläpningen i rapporteringen av yrkessjukdomar försvårar betydligt beräkningen av ersättningsbelopp. Detta gäller särskilt yrkessjukdomar inom specialarrangemanget. Osäkerheten om yrkessjukdomar och skador inom specialarrangemanget varierar dock stort mellan bolagen alltefter försäkringsbestånd.

I diagram 18 och 19 illustreras den kumulativa utvecklingen av antalet yrkessjukdomar och utbetalda ersättningar inklusive in casu-avsättningar med fördelning på år när sjukdomen framträtt. Största delen av yrkessjukdomarna rapporteras under det år när de framträder och därpå följande år, men diagrammen visar att yrkessjukdomar

Diagram 20. Utveckling av skador inom specialarrangemanget för yrkessjukdomar med fördelning på år när sjukdomen framträtt (VJ042a)

Undersökning av lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring 2004–2013, statistik

31.10.2014

12 (12)

kan konstateras även långt efter exponeringen. Mätt i ersättningsbelopp ligger tyngdpunkten på de tre första åren efter att sjukdomen framträtt.

I diagram 20 redovisas antalet skador inom specialarrangemanget för yrkessjukdomar med fördelning på exponeringsdecennium och år när sjukdomen framträtt. I diagrammet ingår yrkessjukdomar för vilka ersättningar betalats eller avsättningar gjorts under 2013. Diagrammet visar att yrkessjukdomar inom specialarrangemanget anmäldes i extra stort antal för exponeringar som skett under 1980-talet.

Försäkringsbolagen gör i förväg avsättningar för ersättningar som de ska betala för arbetsolycksfall och yrkessjukdomar i framtiden. Risker för arbetsolycksfall och för vanliga yrkessjukdomar kan i regel beräknas utifrån empiriska data. Däremot är det svårt att uppskatta storleken på risker som gäller yrkessjukdomar där tiden mellan exponering och insjuknande är lång (latenstid). Till exempel latenstiden för cancer som orsakats av asbest och kemiska faktorer kan vara rentav 15–30 år. Särskilt svårt är det att uppskatta avsättningarna för sådana yrkessjukdomar som orsakas av eventuella exponeringar i arbetslivet och där sambandet mellan orsak och verkan ännu inte ens är känt.

På grund av osäkerheten förknippad till ersättningar för yrkessjukdomar med lång latenstid finansieras sådana ersättningar sedan 2008 årligen genom fördelningssystemet. Försäkringsbolagen gör därför inte längre avsättningar för framtida ersättningsskyldighet i fråga om yrkessjukdomar med lång latenstid. Detta gäller yrkessjukdomar där det vid insjuknandet har förflutit minst fem år från den exponering som senast kunnat orsaka sjukdomen, men gäller inte omkostnaderna för dessa sjukdomar. Ändringen gäller endast sådana yrkessjukdomar där den exponering som senast kunnat orsaka sjukdomen har inträffat den 1 januari 2008 eller senare. Detta kommer att med tiden avsevärt minska osäkerheten kring avsättningarna för yrkessjukdomar. Från ingången av 2012 finansieras även kostnader som ersatts vid misstanke om sådan yrkessjukdom ur fördelningssystemet.

Statistikkällor

I undersökningen deltog följande finländska försäkringsbolag som bedriver lagstadgad olycksfallsförsäkring:

- A-Försäkring Ab (A-Försäkring)
- Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia (Fennia)
- Folksam Skadeförsäkring Ab (Folksam)
- If Skadeförsäkringsbolag Ab (If)
- LokalTapiola Ömsesidig Försäkringsbolag (LokalTapiola), från 1.1.2013
- Lokalförsäkring Ömsesidigt Bolag (Lokalförsäkring), fram till 31.12
- Pohjantähti Ömsesidiga Försäkringsbolaget (Pohjantähti)
- Pohjola Försäkring Ab (Pohjola)
- Redarnas Ömsesidiga Försäkringsbolag (Redarnas)
- Ömsesidiga Försäkringsbolaget Tapiola (Tapiola), 31.12.2012
- Ömsesidiga Försäkringsbolaget Turva (Turva)
- Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö (Valio)
- Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag (Ålands)

Samt EES-filialen:

- Tryg, Tryg Forsikring A/S:s filial i Finland, 1.1.2008–30.4.2013

